

Bogusława Podsiadło

Sprawozdanie z III seminarium naukowego Zakładu Teorii Polityki (Złoty Potok, 5-6 października 2009 rok)

Studia Politicae Universitatis Silesiensis 7, 212-214

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Sprawozdanie z III seminarium naukowego Zakładu Teorii Polityki (Złoty Potok, 5—6 października 2009 rok)

Zakład Teorii Polityki Uniwersytetu Śląskiego zorganizował — już po raz trzeci — w Regionalnym Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli WOM w Złotym Potoku seminarium naukowe. Uczestniczyli w nim pracownicy zakładu, jego współpracownicy oraz zaproszeni goście.

W seminarium udział wzięli:

1. prof. dr hab. Sylwester Wróbel
2. dr Martyna Dudzicz
3. dr Bożena Pietrzko
4. dr Bogusława Podsiadło
5. dr Zbigniew Kantyka
6. dr Łukasz Wawrowski (Wyższa Szkoła Bankowa, Wydział Zamiejscowy w Chorzowie)
7. dr Jerzy Mizgalski (Akademia im. J. Długosza w Częstochowie)
8. dr Jerzy Zdański (Akademia im. J. Długosza w Częstochowie)
9. mgr Jacek Bajer

Nad merytorycznym przebiegiem seminarium czuwał kierownik Zakładu Teorii Polityki prof. dr hab. Sylwester Wróbel. On też przywitał uczestników oraz wygłosił wprowadzenie do mających nastąpić odczytów prelegentów.

Tożsamość narodowa a integracja europejska to referat wygłoszony przez dr. Jerzego Mizgalskiego. Dotyczył on przeobrażeń tożsamości narodowej w kontekście procesów integracyjnych i tworzenia się w rezultacie tego procesu tożsamości zjednoczonej Europy.

Streszczenie referatu: W aktualnych realiach społeczno-politycznych nowoczesne, otwarte oraz integrujące się społeczeństwa nadal generują nacjonalizm. Przyczyną są obawy przed zagrożeniem suwerenności i koniecznością podporządkowania się decyzjom umacniających się struktur

ponadpaństwowych. Zjawisko to jest związane z kategorią tożsamości narodowej. Tożsamość kształtowana jest przez procesy historyczne, uwarunkowania polityczne, w jakich historycznie kształtował się naród, uwarunkowania ekonomiczne, społeczne i polityczne, w jakich funkcjonował naród, oraz procesy modernizacyjne zachodzące w obrębie tożsamości kulturowej. Procesem dynamicznie rozwijającym się jest również tożsamość zjednoczonej Europy. Winien on być postrzegany we wszystkich polach społecznego oddziaływania zarówno na jednostkę, jak i całe społeczności narodowe. Sprzyjają temu świadomość konieczności rozwiązania problemów globalnych (bezpieczeństwa, energetyczny, surowcowy, ochrony środowiska, ochrony zdrowia), ale także migracja, rozwój komunikacji i informatyzacji. Konieczność rozwiązania zarówno tych, jak i wielu jeszcze innych problemów istotnych dla przyszłości i rozwoju całej społeczności europejskiej stwarza jedną z niewielu szans, jaką w swoich dziejach miała Europa, by bez wojen i krwawych rewolucji dokonać modernizacji sprzyjającej pokojowemu rozwojowi wchodzących w jej skład narodów. Integracja europejska nie musi przybierać form wchłaniania jednych narodów przez drugie, może być i staje się procesem kształtowania się wspólnego uniwersum kulturowego. Wielokulturowość europejska nie oznacza także rezygnacji z tradycji, symboli i religii.

Po wygłoszeniu referatu prof. dr hab. S. Wróbel zaprosił uczestników seminarium do dyskusji. W dyskusji nad referatem dr. J. Mizgalskiego zwrócono uwagę na: potrzebę wyraźnego odcięcia się od przeszłości utrudniającej rozwój tożsamości europejskiej (mgr J. Bajer), małą realność ukształtowania się tożsamości europejskiej w dającej się przewidzieć przyszłości ze względu na traumatyczne przeżycia między narodami oraz konieczność akceptacji wielokulturowości i wieloreligijności (prof. dr hab. S. Wróbel, dr Z. Kantyka), powstawanie regionalizmów jako zjawiska przeciwstawnego integracji europejskiej (dr M. Dudzicz, dr B. Podsiadło), dyskusyjną tezę Autora odnośnie do tożsamości mniejszości narodowych i tożsamości indywidualnej jako elementów tożsamości europejskiej i konieczność wyeksponowania roli państwa w tym procesie (prof. dr hab. S. Wróbel). Zaproponowano również Autorowi konieczność sformułowania jednoznacznych konkluzji w odniesieniu do omawianych relacji, ze względu na ogromny obszar badawczy i wielowątkowość omawianych kwestii. Poruszone zagadnienia — jak podkreślił prof. dr hab. S. Wróbel — wpisują się w poszukiwania harmonijnego rozwiązania problemów powstających w zderzeniu postępującego procesu integracji i kwestii państwa narodowego.

Następnie swój referat wygłosił mgr Jacek Bajer. Wystąpienie zostało poświęcone stosowanym w badaniach nad polityką metodom porównawczym (komparatystycznym), a zatytułowano je: *Politologia porównawcza i politologiczna analiza porównawcza. Wprowadzenie.*

Streszczenie referatu: Politologia porównawcza odnosząc się do porównywania różnych systemów politycznych lub poszczególnych ich części obejmuje rozległy obszar dociekań badawczych. Stanowi dyscyplinę empiryczną, która zajmuje się wyjaśnianiem podobieństw i różnic pomiędzy różnymi aspektami (strukturami, aktorami, procesami) składającymi się na rzeczywistość polityczną. Tak zróżnicowane pole badawcze sprawia, iż współczesny badacz stosuje wiele sposobów wyjaśniania — od indukcyjnych, przez dedukcyjne, po ilościowe i jakościowe. Na podstawie przeglądu literatury przedmiotu Autor zaprezentował specyfikę politologii porównawczej, charakteryzując jej podstawowe pojęcia i definicje, przedmiot, cele, projekty badawcze oraz ewolucję.

Dyskusja nad referatem mgr J. Bajera dotyczyła kilku wątków podjętych w wystąpieniu. Zwrócono Autorowi uwagę, iż tytuł artykułu zawiera dwa równoprawne terminy, tymczasem w treści przeważają rozważania nad politologią porównawczą, występuje więc brak relacji między tymi terminami (dr Ł. Wawrowski). Polemizowano z poglądem, iż politologia porównawcza stanowi subdyscyplinę politologii, wyróżnioną na podstawie obszaru zainteresowań i specyficznej metodologii (dr Z. Kantyka) i wskazano na brak teorii naukowych dotyczących metody porównawczej (prof. dr hab. S. Wróbel). Podkreślono, iż metoda porównawcza jest szeroko stosowana w różnych dyscyplinach nauk społecznych (dr J. Mizgalski). Oceniono tekst jako interesujący, na dobrym poziomie merytorycznym i zasugerowano, iż zyskałby on na wartości, gdyby Autor podjął próbę uporządkowania kolejności prezentowanych części składowych (prof. dr hab. S. Wróbel).

Miłym uzupełnieniem seminarium i toczonej dyskusji była możliwość wymiany poglądów w sytuacjach mniej formalnych — w przerwach na kawę, podczas uroczystej kolacji czy też spacerów po okolicznych leśnych duktach.

Bogusława Podsiadło